

22 червня в Україні виявили небезпечний штам COVID-19 "Дельта". Він відомий також як "індійський".

Ще у травні Міністерство охорони здоров'я вважало цей штам "серйозним викликом" для України, бо він "наробив чимало горя в Індії".

Тепер "Дельта" стає домінантним різновидом COVID-19 у світі. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, станом на 21 червня "Дельту" виявили у 92 країнах світу.

- Наскільки цей штам небезпечний?
- Які його симптоми?
- Чи ефективні вакцини проти "Дельти"?

На ці та інші питання "Українська правда. Життя" шукала відповіді в дослідженнях та в іноземних й українських експертів.

Звідки виник штам "Дельта"?

"Дельту" вперше виявили в Індії в грудні 2020 року. Відтоді штам розповсюдився по всій Індії і по всьому світу.

В РНБО назвали країни, через які "Дельта" може поширитися в Україні. Йдеться про Індію, Велику Британію, Португалію, Росію, Польщу, Румунію, Словаччину, де нині спостерігається циркуляція цього різновиду COVID-19.

Зокрема, двоє інфікованих "Дельтою" приїхали з Росії.

Чому "Дельта" викликає занепокоєння?

Цей штам вважають більш трансмісивним. "Дельта" має декілька мутацій в шипоподібному білку коронавірусу, які можуть сприяти його поширенню.

Міністр охорони здоров'я Великої Британії Метью Генкок також заявив, що "Дельта" приблизно на 40% заразніший, ніж вихідний штаб COVID-19, а це означає, що він може поширюватися швидше і легше.

"Штаб "Дельта" швидший, більш пристосований. Він вражатиме вразливих більш ефективно, ніж попередні варіанти, і тому люди, що залишилися без вакцинації, будуть піддаватися ще більшому ризику", – попереджає Майк Раян, виконавчий директор програми ВООЗ з надзвичайних ситуацій в області охорони здоров'я. ВООЗ відносить штаб "Дельта" до переліку таких, що викликають "особливе занепокоєння".

За даними Національної академії наук України, штаб COVID-19 "Дельта" в 1,6 раза заразніший, ніж штаб "Альфа", у 2,26 раза частіше призводить до госпіталізації, а ризик реанімації при інфікуванні збільшується у 1,45 раза.

"Дельта" також може бути причиною більш важкого перебігу захворювання. Наприклад, нещодавнє шотландське дослідження показало, що ймовірність госпіталізації у людей, інфікованих цим штабом, була приблизно в 2 рази вища, ніж у людей, інфікованих "Альфа" (британський штаб).

Вчені виявили, що люди з супутніми захворюваннями піддавалися більшому ризику госпіталізації.

Дослідники з Оксфордського університету також проаналізували ймовірність повторного зараження у людей, які раніше перехворіли COVID-19.

Ризик повторного інфікування штабом "Дельта" виявився особливо високим у тих, хто раніше перехворів штабами "Бета" і "Гама", що з'явилися в Південній Африці і Бразилії відповідно.

Навпаки, зараження штабом "Альфа", вперше виявленим у Великій Британії, забезпечило "розумний" перехресний захист від усіх штабів, що викликають занепокоєння.

Також "Дельта" потенційно може знизити ефективність деяких видів лікування, зокрема, терапії моноклональними антитілами.

Які симптоми штаму "Дельта"?

Симптоми "Дельта" трохи відрізняються від симптомів оригінального коронавірусу.

Серед основних симптомів:

- головний біль,
- біль в горлі,
- нежить,
- лихоманка.

"COVID-19 зараз діє по-іншому. Він більше схожий на сильну застуду. Люди можуть подумати, що вони підхопили сезонну застуду", – розповідає Тім Спектор, професор епідеміології Королівського коледжу Лондона.

Він пояснює, що головний симптом номер один для людей з варіантом "Дельта" – це головний біль, за яким йде біль в горлі, нежить і лихоманка. "Це не старі класичні симптоми. П'ятий симптом – кашель, хоча він зустрічається рідше", – каже експерт.

Він додає, що втрата нюху не входить в число 10 основних симптомів, які проявляються у людей зі штамом "Дельта".

За словами Спектора, ризик полягає в тому, що молоді люди, у яких вже менше шансів важко хворіти на COVID-9, можуть з більшою ймовірністю переплутати ці симптоми із сильною застудою та не самоізолюватись, що збільшує поширення "Дельта". Чи ефективні вакцини проти "Дельта"?

Наразі в Україні проти COVID-19 вакцинують трьома препаратами: Pfizer, AstraZeneca та Sinovac.

Експерти вважають, що штам "Дельта" навряд чи несе великий ризик для людей, які пройшли повну вакцинацію.

"Якщо ви повністю вакциновані, я б не став турбуватися про це", – каже доктор Ашиш Джа, декан Школи громадської охорони здоров'я Університету Брауна.

Наскільки менш ефективні вакцини COVID-19 проти "Дельта" в реальному світі, наразі не зрозуміло.

"Навіть якщо цей варіант може частково вислизнути від захисту вакцини, чим більше людей буде вакциновано, тим менше ймовірність його поширення", – розповідає Вільям Шаффнер, доктор медичних наук, фахівець з інфекційних захворювань і професор Медичної школи університету Вандербільта. Недавній аналіз, проведений Службою охорони здоров'я Великої Британії (PHE), показує, що одна доза вакцин AstraZeneca чи Pfizer менш ефективна проти штаму "Дельта" в порівнянні з "Альфа": через три тижні після першої дози вакцини забезпечували 33% захист від симптоматичного захворювання, спричиненого "Дельта". Від "Альфа" одна доза препарату захищала приблизно на 50%.

Загалом вакцина від Pfizer на 88% ефективна проти симптоматичного перебігу COVID-19, спричиненого штамом "Дельта", через 2 тижні після другої дози.

Дві дози вакцини AstraZeneca ефективні на 60% проти симптоматичного захворювання, спричиненого "Дельтою".

Також нове дослідження науковців з Оксфордського університету, опубліковане в журналі Cell, свідчить, що вакцини AstraZeneca і Pfizer залишаються високо ефективними проти штаму "Дельта".

Однак концентрація антитіл в крові, що нейтралізують коронавірус була дещо знижена, що може призвести до деяких проривних інфекцій, попереджають вчені. Наразі мало даних про те, наскільки вакцина Sinovac (CoronaVac) ефективна проти штаму "Дельта".

Відомо, що понад 350 медпрацівників в Індонезії захворіли на COVID-19, незважаючи на вакцинацію препаратом CoronaVac.

Наразі в країні введено майже 33 млн доз різних вакцин (переважно CoronaVac). Повністю щеплені понад 1,4 млн медиків. У місті Кудус, де виявили хворих зі штамом "Дельта", близько 5 тис. вакцинованих медиків, проте невідомо, чи 350 інфікованих виявили серед цього числа чи загалом в країні.

Згідно зі звітом, у більшості робітників не було симптомів хвороби і вони самоізолювалися, але десятки людей потрапили в лікарню з високою температурою і зниженою сатурацією.

Водночас необхідні додаткові дослідження, щоб точно встановити, наскільки добре CoronaVac може захистити від серйозного перебігу COVID-19, який спричиняє штам "Дельта".

Прогнози

Європейський центр профілактики та контролю захворювань закликав до більш швидкої вакцинації в Європі, оскільки до кінця серпня на штам "Дельта" може припадати 90% всіх випадків COVID-19 в країнах-членах ЄС.

Люди, які отримали одну дозу вакцини, як і раніше схильні до ризику зараження і госпіталізації, і цей штам, ймовірно, широко розповсюдиться серед молоді цього літа. В Україні спалах нової хвилі коронавірусу через штам "Дельта" прогнозують ще до початку осені.

Згідно з даними Національної академії наук України, "Дельта" може швидко розповсюдитися в Україні та мати тяжчі наслідки, ніж в західних сусідів через низький рівень вакцинації населення та велику міграцію з Росії.

Науковці вважають, що нова хвиля COVID-19 може прийти зі східних областей України.